

TORSTAINA 9. ELOKUUTA 2012

Kulttuuri hs.kulttuuri@hs.fi
 Uutisvinkit: (09) 122 2593
 PL 85, 00089 Sanoma

LYHYESTI *HS Kulttuuri 13.8.2012*

Häätanssi palkittiin Lacaron elokuvajuhlilla

MOHAMED EL ABOUDIN ohjaama dokumenttielokuva *Häätanssi* on saanut Premio Zonta Club Locarno -palkinnon Locaron elokuvajuhlilla. Palkinto myönnetään elokuvalle, jolla on amatöörityylinen yhteiskunnallinen sitoumus.

Ilume Oy:n, Road Movies ja Piraya Film-yhtiöiden tuottama elokuva kertoo marokkolaisen naisen, Hindin tarinan. Hind raiskattiin teini-ikäisenä, jonka seurauksena perhe hylkäsi hänet.

Häätanssi esitetään Helsingin Rakkautta & Anarkiaa elokuvafestivaaleilla syyskuussa. Se kilpailee myös parhaan pohjoismaisen dokumenttielokuvan palkinnosta Nordisk Panorama-festivaalilla.

Elokuva tulee kotimaiseen teatterilevitykseen ensi vuoden alussa. HS

umenttielokuva Häätanssi kertoo Hanan "Hind" Ryahista (kuvassa). 15-vuotiaana raiskattu ja sukunsa hylkäämä nainen tienee leipänsä halveksitussa häätanssijan ammatissa.

Ei papereita, ei kotia, ei arvoa

Suomalaisdokumentti kuvaa häätanssijoiksi ajautuneiden naisten arvottomuutta Marokossa.

VELI-PEKKA LEHTONEN HS

MAROKKOLAINEN Hanan "Hind" Ryahi raiskattiin 15-vuotiaana. Hänet ajettiin pois kotoaan, sillä hän oli loukannut sukunsa kunniaa.

Pian Hindistä tuli lainsuojaton: hän ei saa henkilöllisyyspapereita viranomaisilta, koska perhe ei luovuta hänelle syntymätodistusta.

Sitten Hind tuli raskaaksi. Hind sai kaksi lasta, jotka otettiin pois häneltä.

Hindillä oli kolme vaihtoehtoa: tulla perheensä surmaamaksi, ryhtyä prostituoiduksi tai tiennä leipänsä häätanssijana.

Hind valitsi kaksi jälkimäistä.

HINDIN TARINA kerrotaan elokuvassa *Häätanssi*.

Sen ohjaaja Mohamed El Aboudi, 50, vastaa puhelimeen Sveitsissä. Helsingiläisen elokuvantekijä on matkustanut Sveitsin Locaronon *Häätanssin* ensi-iltaan. Locaronossa järjestetään elokuvajuhlia, joka ei ole maailman suurin, mutta kyllä perinteikas.

"Ollaan onnekkaita että päästiin tänne", El Aboudi sanoo puhelimesta keskiviikkona. Hän ei vaikuta pelkäävänsä iloiselta, vaan hyvin iloiselta.

Häätanssi on juuri saanut maailmanensitilanssa festivaaleilla. "Säily oli täynnä", El Aboudi kehaisee.

Pian ohjaaja vakavoituu.

"**Aihe on** minulle tärkeä koska se on osin henkilökohtainen", El Aboudi sanoo *Häätanssista*.

Elokuvantekijä on itse kotisin Marokosta. Vuonna 1990 El Aboudi lähti Pariisiin opiskelemaan semiotiikkaa ja vaihtoi sittemmin elokuva- ja tv-opintoihin. Suomeen hän tuli 2001 ja meni naimisiin.

Hän on työskennellyt muun muassa Ylen *Basaari*-ohjelmassa ja tehnyt dokumentin nyrkkeilijä Umar Kemiläisestä.

"Serkkuni tarina on samankaltainen kuin Hindin", El Aboudi kertoo.

"Serkkuni toivoi että tekisin elokuvan häätanssijasta ja kerroisin näistä naisista."

"Näitä naisia on Marokossa valtavasti", El Aboudi sanoo.

DOKUMENTIN henkilöt El Aboudi löysi Ouezzanen pikkukaupungista, Pohjoismarokkolainen kaupunki on yksi turvapaikoista, jonne maaseutujen kylissä vainotut naiset hakeutuivat turvaan. Elokuva kuvattiin vuosina 2010 ja 2011.

El Aboudi kertoo miten Marokossa ajatellaan, että tyttöihin ja naisiin ei saa koskea.

Että heidän neitsyydestään tulee kunnia-asia suvulle.

"Ja jos tyttö tulee raskaaksi, on loukattu perheen kunniaa. Heidän kuvansa revitään perhekirjoista. Perhe on kahdesti ollut lähellä tappaa Hindin."

DOKUMENTISSA esintyy joukko Hindin kohtalotovereita ja myös hänen miesystävänsä, joka dokumentin kuvauksen aikana tuomitaan 20 vuodeksi vankilaan.

Pian paljastuu että Hind on kolmannen kerran raskaana – ja on ehkä miesystävä vankilassa.

El Aboudi puhuu siitä, mikä tunnetaan sukupolvien ketju. Siitä, miten näiden naisten lapset joutuvat kokemaan saman kohtalon: kasvamaan ilman koulutusta, ilman henkilö-

Lomaillessaan Marokossa häntä oli jäänyt kaivelemaan, miten naista ei kunnioiteta hänen kotimaassaan, miten naisella ei ole arvoa.

"Ajattelin, että minun pitää puuttua tähän. *Häätanssi* on elokuva ihmisyydestä, tasa-arvosta ja halusta tulla kunnioitetuksi. Niin monessa maassa naisella ei arvosteta", El Aboudi sanoo.

El Aboudi toivoi että *Häätanssi* näytettäisiin tulevaisuudessa maailmalla, myös Marokossa.

Suomessa teatteriesi-lyttaa on suunniteltu vuoden 2013 alkuun.

Esitysoikeuksista on käyty neuvotteleja myös Al-Jazeera-televisiokanavan kanssa, mutta dokumentissa kuulti roisi arabia saattaneen estää elokuvan esittämisen – ainakin El Aboudin haluamassa muodossa.

DOKUMENTIN naiset puhuvat kameralle hyvin avoimesti. Miehistä, raiskaajista, isistä, sedistä ja veljistä, jotka heitä jahtaavat ja uhkaavat.

El Aboudi kertoo, miten hänen piti suostutella naisia ker-

toimaan tarinansa kameran edessä.

"Heidän oli vaikea uskoa, etten ole kuin muut miehet – heidän asiakkas – vaan auttamassa heitä", El Aboudi sanoo.

Kuvajana oli dokumenttien teossa hyvin kokenut **Marita Hällfors**.

"Oli tärkeää että meillä oli nainen mukana kuvausryhmässä. Marokossa kaikki kuvaajat ovat miehiä. Näytimme, miten nainen voi työskennellä vapaasti", El Aboudi sanoo.

DOKUMENTTIOHJAAJA on ollut yhteydessä päähenkilönsä viimeksi noin kuukausi sitten. Jotakin iloitakin kerrottavaa on: silloin Hind taisteli yhä saadakseen paperinsa ja löytäkseen työtä.

"Vanhemman Aya-tytön hän oli saanut takaisin, siitä hän oli hyvin iloinen", El Aboudi kertoo.

Ohjaajakin iloitsee, kun pöytälaamme vielä ensi-ilatunnelmiin Sveitsissä.

"Vielsö kysyi näytöksen jälkeen miten näitä tyttöjä voisi auttaa. Onko jotain pankkittilää?"

"Perhe on kahdesti ollut lähellä tappaa Hindin."

Dokumentaristi Mohamed El Aboudi

lopapereita. Siitä, miten näin kasvaneista pojista tulee helpoja värväyskohteita muslimiveljille.

"Miten kauan tällainen voi jatkua?" el Aboudi kysyy.

EL ABOUDI sanoo että vuodet Suomessa ovat vaikuttaneet